

6è Congrés Català de Salut Mental

MIGRACIONS, EXILI I REFUGI: DRETS HUMANS I SALUT MENTAL

Barcelona, 1 - 3 de juny de 2017

COMUNICACIÓ

ION VIANU I HERTA MÜLLER. DUES LECTURES DE L'ÚS POLÍTIC DE LA PSIQUIATRIA A LA ROMANIA COMUNISTA DE CEAUȘESCU

Solé Plans Sergi, Mocanu Adina

Introducció

Tant o més dramàtiques que l'expatriació forçosa són ben conegudes altres formes d'exili interior a què els règims totalitaris sotmeten els seus dissidents. La reclusió sota l'empara del discurs psiquiàtric ha estat una pràctica documentada en el cas de la dictadura comunista de Nicolae Ceaușescu a Romania (1967-1989).

Objectiu

En primer lloc aportar testimonis de l'existència d'aquestes pràctiques a la Romania comunista tant pel que fa als dissidents polítics com als infants que —de resultes del «deure patriòtic» decretat pel dictador a partir de 1970— no complien els canons físics, mentals o racials del règim. A continuació es proposarà una lectura d'aquests fets que ens ajudi, més enllà de la denúncia, a elucidar les motivacions que els possibiliten i sostenen.

Metodologia

Pel que fa a l'internament dels dissidents polítics s'ofereix el testimoni del psiquiatre i escriptor romanès Ion Vianu (Bucarest, 1934; exiliat el 1977 a Suïssa). La crònica feta el 1993 a *Amintiri despre psihiatria politică* es rellegirà des de la seva novel·la de 2006 *Vasilii, foi volante*.

En el cas de la reclusió d'infants als orfenats es presentarà l'assaig de l'escriptora romanesa Herta Müller (Nițchidorf, 1953; exiliada a Alemanya el 1987) contingut al llibre *Children of Ceaușescu* (2001) de Kent Klich. Es proposarà repensar aquests fets en el marc de l'encara dramàtica invisibilització social dels malalts mentals a Romania.

Resultats

La resistència al poder en diferents formes i la dificultat de les societats per assimilar la diferència són dinàmiques sempre existents que assoleixen proporcions criminals en els règims totalitaris.

Conclusió

Més enllà de la imprescindible denúncia cal atendre els mecanismes que subjacent a aquestes pràctiques per tal de millor prevenir-nos-en en el futur.